

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ทรัพยากรมนุษย์เป็นทรัพยากรการบริหารประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญมากที่สุด เพราะมนุษย์คือผู้ที่นำเอาทรัพยากรอื่น ได้แก่ เงิน วัสดุ อุปกรณ์ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ และยังเป็นผู้กำหนดเป้าหมาย วางแผน และลงมือปฏิบัติงาน เพื่อให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย (ณัฐพันธ์ เจริญนันท์, 2549) โดยองค์กรที่มีบุคคลที่มีความรู้ ทักษะ ความสามารถ และทัศนคติเหมาะสม จะมีส่วนสำคัญในการผลักดันให้องค์กรมีพัฒนาการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง องค์กรที่ไม่สามารถบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงาน ไม่สามารถทำให้บุคคลในองค์กรเกิดการร่วมมือ ท่วมเทแรงกาย แรงใจให้แก่องค์กร การบริหารจัดการองค์กรก็จะต้องเกิดการล้มเหลวอย่างแน่นอน (จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย, 2549) พนักงานในองค์กรจะทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพที่สุดก็ต่อเมื่อพวกเขามีความสุข ดังนั้นการสร้างความสุขในที่ทำงาน (Happiness at workplace) จึงเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลต่อการดำเนินงานขององค์กร เนื่องจากเมื่อองค์กรได้มีการลงทุนเพื่อสร้างบรรยากาศให้คนทำงานมีความสุขถือเป็นการลงทุนที่ให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่า การสร้างบรรยากาศให้เกิดความสุขในการทำงานเป็นประโยชน์ทั้งคนงานและนายจ้าง โดยเชื่อว่า คนที่มีความสุขหรือองค์กรที่มีบรรยากาศแห่งความสุข จะมีพลังอันยิ่งใหญ่ในการสร้างสรรค์ผลงานในด้านต่างๆ เช่น การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มคุณภาพ เพิ่มยอด ความพึงพอใจของลูกค้า สร้างสรรค์และนวัตกรรม สามารถปรับตัวได้ดี มีความยืดหยุ่นสูง ลดความสูญเสีย ลดการขาดหรือลางาน ลดความเครียดของคนงาน ลดอุบัติเหตุและโรคจากการทำงาน เป็นต้น (โรงพยาบาลศรีนครินทร์, 2552 : ออนไลน์) ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้องค์กรมีการดำเนินงานอย่างราบรื่น และส่งผลให้องค์กรประสบผลสำเร็จและบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

หม้อต้มแม่เมาะ เป็นหม้อต้มถ่านหินลิกไนต์ที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง เป็นหน่วยงานหนึ่งของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการผลิตถ่านหินลิกไนต์ เพื่อเป็นเชื้อเพลิงให้กับโรงไฟฟ้าแม่เมาะหม้อต้มแม่เมาะ เป็นในการผลิตกระแสไฟฟ้าจากถ่านหินลิกไนต์ เพื่อจ่ายไปยังจังหวัดต่างๆ ให้แก่ทั้งภาคเอกชน และรัฐบาล รวมถึงประชาชนทั่วไปได้มีไฟฟ้าใช้อย่างต่อเนื่อง แต่ในขณะเดียวกันโรงไฟฟ้าแม่เมาะได้ก่อให้เกิดปัญหาทางด้านมลภาวะ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาเรื่องฝุ่นควัน แรงสั่นสะเทือน และเสียงซึ่งส่งผลกระทบต่อสุขภาพร่างกายของพนักงานโดยตรง ตลอดจนส่งผล

ต่อความสุขของพนักงานลดลง เมื่อพนักงานมีความสุขลดลงจะส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพในการทำงานลดลงตามไปด้วย พนักงานที่ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดจากการมีความรักและมีความผูกพันในงาน ลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เกิดพฤติกรรมที่แสดงออกในด้านดีต่อองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Diener (อ้างถึงในประทุมทิพย์ เกตุแก้ว, 2551:25) การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยได้ตระหนักถึงการพัฒนางานองค์กรเพื่อจูงใจและส่งเสริมให้พนักงานในองค์กรเกิดความสุขในการทำงาน พร้อมทั้งจะทุ่มเทพลังความสามารถในการทำงาน ดังนั้นจึงมีมาตรการการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม เพิ่มคุณภาพชีวิตและความปลอดภัยในการทำงาน รวมถึงให้ผลตอบแทนอย่างเป็นธรรมแก่พนักงาน

ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้ศึกษาสนใจที่จะศึกษาความสุขในการทำงานของพนักงานกองโยธาและฟื้นฟูสภาพเหมือง เหมืองแม่เมาะ จังหวัดลำปาง เพื่อให้ทราบถึงระดับความสุขในการทำงาน และปัจจัยภายในองค์กรที่มีผลต่อความสุขในการทำงาน โดยผลการศึกษาที่ได้รับผู้บริหารสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการเสริมสร้างความสุขในการทำงาน เพื่อให้พนักงานสามารถทำงานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ตลอดจนเป็นการป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงระดับความสุขในการทำงานของพนักงานกองโยธาและฟื้นฟูสภาพเหมือง เหมืองแม่เมาะ จังหวัดลำปาง
2. เพื่อศึกษาปัจจัยภายในองค์กรที่มีผลต่อความสุขในการทำงานของพนักงานกองโยธาและฟื้นฟูสภาพเหมือง เหมืองแม่เมาะ จังหวัดลำปาง
3. เพื่อศึกษาความแตกต่างของระดับความสุขของบุคลากรกลุ่มต่างๆ ในองค์กร

1.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบถึงระดับความสุขในการทำงานของพนักงานกองโยธาและฟื้นฟูสภาพเหมืองแม่เมาะ จังหวัดลำปาง
2. ทำให้ทราบถึงปัจจัยด้านผู้นำองค์กร ด้านความสัมพันธ์ในที่ทำงาน ด้านลักษณะงาน ด้านค่านิยมขององค์กร ด้านคุณภาพชีวิตในการทำงาน และด้านภาพรวมความสุขที่มีผลต่อความสุขในการทำงานของพนักงานกองโยธาและฟื้นฟูสภาพเหมือง เหมืองแม่เมาะ จังหวัดลำปาง
3. ผลการศึกษาจะเป็นข้อมูลให้กับผู้บริหารของกองโยธาและฟื้นฟูสภาพเหมือง เหมืองแม่เมาะจังหวัดลำปางสามารถนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงาน เพื่อก่อให้เกิดความสุขในการทำงานของพนักงาน

1.4 นิยามศัพท์

ความสุขในการทำงาน หมายถึง ความรู้สึกที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของบุคคลที่ตอบสนองต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในการทำงานหรือประสบการณ์ของบุคคลในการทำงาน ประกอบด้วย ความรื่นรมย์ในงาน (Arousal) ความพึงพอใจในงาน (Pleasure) และความกระตือรือร้นในการทำงาน (Self - Validation)

พนักงาน หมายถึง บุคลากรที่ปฏิบัติงานในกองโยธาและฟื้นฟูสภาพเหมือง เหมืองแม่เมาะ จังหวัดลำปาง ประกอบด้วย ระดับผู้บังคับบัญชาและระดับปฏิบัติการ

กองโยธาและฟื้นฟูสภาพเหมือง หมายถึง มีหน้าที่ปฏิบัติงานในงานบำรุงรักษาและดูแลสภาพเหมืองแม่เมาะให้สามารถอยู่ในสภาพที่ดี มีความพร้อมของเหมืองเพื่อฝ่ายอื่นสามารถดำเนินการในการผลิตไฟฟ้าได้